

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Statsråden

Stortingets president
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

16/4341-

28.6.2016

Spørsmål nr 1340 til skriftlig besvarelse - Kan statsråden gi en oversikt over utviklingen i gjennomførte årlige transplantasjoner og omfanget/utviklingen av ventelister for hver av disse organområdene i de siste fem årene

Jeg viser til brev fra Stortingets president 20.juni 2016 vedlagt følgende spørsmål fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe:

"Kan statsråden gi en oversikt over utviklingen i gjennomførte årlige transplantasjoner(alle de ulike organ) og omfanget/utviklingen av ventelister for hver av disse organområdene i de siste fem årene, samt utviklingen når det gjelder reoperasjoner/komplikasjoner i samme tidsrom ved klinikk for kirurgi, inflammasjon og transplantasjon ved OUS, avdeling Rikshospitalet?"

Svar:

Representanten Toppes spørsmål har blitt forelagt Norsk pasientregister og Helse Sør-Øst RHF som ansvarlig for transplantasjonsvirksomheten ved Oslo universitetssykehus HF. Helse Sør-Øst sier i sitt svar til Helse- og omsorgsdepartementet at transplantasjonsaktiviteten i Norge sett i relasjon til befolkningen (transplantasjonsrate per million innbygger) er meget høy i internasjonal sammenheng for alle organer og at gjennomsnittlig ventetid er blant de korteste som rapporteres i internasjonale sammenhenger.

De 10 transplantasjonssentrene i Norden samarbeider om utveksling av organer i den felles nordiske organisasjonen Scandiatransplant. Årsaken til dette er at hvert av landene har for liten populasjon til å ivareta to avgjørende hensyn for å drive transplantasjonsprogrammer av høy kvalitet, nemlig hensynet til vevstypetilkjennhet og til mulighet for hastetransplantasjon ved akutt organsvikt («urgent listing» for hjerte og lever). På grunn av dette har Scandiatransplant regler der organer utveksles(eksporteres) mellom sentrene, med forpliktelse om senere «tilbakebetaling» (import).

Helse Sør-Øst fremholder at når man skal vurdere og analysere transplantasjonsstatistikken fra år til år, må man derfor både se på donasjonsrate og balanse i eksport/import. Ventelistestatistikk (antall og gjennomsnittlig ventetid) analyseres ved utgangen av hvert år.

Helse Sør-Øst har som svar på representanten Toppes spørsmål oversendt følgende oversikter og kommentarer vedrørende levertransplantasjon og nyretransplantasjon:

Levertransplantasjon

Her har ventelistene vært verdens korteste gjennom mange år (4-8 uker median). Følgende tall gjelder for de siste fem år:

År	2011	2012	2013	2014	2015
Organdonasjoner	127	117	111	116	110
Importbalanse	-25	-5	3	-4	-11
Levertransplantasjoner	89	100	110	100	86
På venteliste (31.12)	11	17	12	30	19

Omkring 85-90 % av organdonorene egner seg for leverdonasjon. Negativ importbalanse i tabellen innebærer at det ble sendt ut flere organer enn man importerte på grunn av Scandiatriplantforpliktelser. Som det fremgår er aktiviteten og ventelistesituasjonen stabil, og alle tilgjengelige organer er blitt brukt. I løpet av siste år har vi tatt i bruk levende givertransplantasjon av del-lever til små barn. Dette regnes som meget krevende kirurgi. Rikshospitalet har aldri hatt så gode resultater med barnelevertransplantasjon som det siste året, der alle transplantasjoner har forløpt uten alvorlige komplikasjoner og uten reoperasjoner. Utviklingen så langt i år er tilfredsstillende, med et aktivitetsnivå som ligger fullt på høyde med de foregående år.

Nyretransplantasjon

Nyre til transplantasjon kommer enten fra avdød giver eller fra levende giver. 85-90 % av de avdøde givene egner seg for donasjon av nyrer. Hvert år får ca 500-550 pasienter terminal nyresvikt. Omkring 2/3 av alle pasienter som har blitt tatt i behandling for terminal nyresvikt i Norge, har et fungerende nyretransplantat, mens bare 1/3 går i dialyse. Transplantasjon tilbys rutinemessig til alle man mener kan ha nytte av det, uten øvre aldersgrense. Følgelig er Norge det eneste landet der også eldre (i denne sammenheng over 65-70 år) har et håp om å få transplantasjon. Ingen andre land i verden har et slikt tilbud, og Norge har med dette verdens beste dekningsgrad for nyretransplantasjon. Ventetiden til transplantasjon er kort i internasjonal sammenheng (median 8-14 mnd, avhengig av blodtype/vevstype).

Status for nyretransplantasjoner siste fem år er:

År	2011	2012	2013	2014	2015
Organdonasjoner	127	117	111	116	110
Importbalanse	-8	0	-4	1	4
Transplantasjon avdød giver	229	218	199	206	191
Transplantasjon levende giver	73	81	68	68	63

Totalt					
Nyretransplantasjoner	302	299	267	274	254
På venteliste (31.12)	193	207	266	296	304

Utviklingen så langt i år er tilfredsstillende med et aktivitetsnivå som ligger på høyde med de foregående år. Som det fremgår foreligger det en økende venteliste for nyretransplantasjon. Dette skyldes ifølge Helse Sør-Øst først og fremst en økt etterspørsel, det vil si økt henvisning til ventelisten.

Helse Sør-Øst legger til at alle tilgjengelige organer er blitt brukt, og ingen pasienter har mistet muligheten for transplantasjon på grunn av driftsmessige forhold eller manglende operativ kapasitet ved Rikshospitalet.

Tilgangen på organer fra levende givere styres først og fremst av det enkelte sykehus. Det er disse som har ansvar for og mulighet til å rekruttere levende givere. Her er det betydelige forskjeller mellom helseregionene og sykehusene i Norge. Rikshospitalet legger ifølge Helse Sør-Øst ned betydelige ressurser for å fasilitere levende givertransplantasjon av nyrer fra de ulike sykehusene i form av logistikktjenester, koordinering, undervisning og faglige seminarer.

Lever- og nyretransplantasjoner utgjør omtrent tre fjerdedeler av totalt antall transplantasjoner i Norge i 2015. Detaljert statistikk for alle transplantasjoner i 2015 og tidligere år, samt statistikk for første kvartal 2016, er oversendt fra Helse Sør-Øst og følger vedlagt dette svaret.

Representanten Toppe ber også om å få oversendt utviklingen når det gjelder reoperasjoner/komplikasjoner i samme tidsrom. Helse Sør-Øst og Norsk pasientregister har informert departementet om at de dessverre ikke kan gi oppdaterte og kvalitetssikrede tall for reoperasjoner og komplikasjoner med så kort svarfrist som Helse- og omsorgsdepartementet må gi for svar på skriftlige spørsmål fra Stortinget.

Med hilsen

Bent Høie